

Előszó.

Kik figyelemre méltaták történelmi előtanulmányaimat, s azok eredményeit: Erdély Ritkaságait (Kolozsvár, 1853), melyben történelmünk színterét; Erdély Régiségeit (Pest, 1852), melyben csatátereinket s őseink sásfészkeit; Erdély nevezetesebb családait (Kolozsvár, 1854), melyben csatáink hőseit, s a sásfészek fiait; Erdély Történelmi Regéit és Adomáit (Kolozsv. 1857), melyekben traditioink történelmi elemeit tanulmányoztam s ismerttettem: be fogták látni, hogy nem vagyok a néma gyermek, ki atyját végveszélyben látva szólal meg, vagy a történész, kit a Capitolium romjain lép meg Róma nagyságának elsíratási gondolatja. S mégis ennyi jó akarat mellett is, évek óta halogatám e munka közrebocsátását, várva ha tán egy szerencsésebb előlép.

Az erdélyi muzeum megnyilásának reménye éppen a sajtó küszöbén találta e munkát, lassan folytatám a nyomtatást, s kinyomatva hónapokig hevertettem azon gondolattal, hogy a muzeum megnyilása esetére félre teszem, erősebb kezekre bízva e tért: de miután muzeumunk ügye bizonytalanság közt hányódik, megkezdem

e munkát, hogy az irással szólva, még munkásokat édes-
gessek nemzetünk munkájában elkésett szőlőjébe. Mert
sok a munka, s ha mindenikünk csak remeket akar,
ha senki sem határozza el magát az úttörő keserű po-
harát kiüriteni, akkor a sisyphusi munkát százan meg
százan fogják elől kezdeni, s Erdélynek történelme még
sem lesz.

Pedig ha valaha, ütött órája történetünk megírásá-
nak. A forradalom a feudál kornak zárkövéné lön. A
letűnt nagyidők számtalan évlapjai a jövő nemzedékek
előtt érthetlenné válnak, ha meg nem írjuk, ki nem
tisztázzuk mi, kik a multnak szerény napszamosai s a
jelennek figyelemmel kísérei valánk.

Ily nézet vezérelt. Hazafiui kötelességem teljesíté-
sét láttam e munka megírásában, mely különben hazánk
tudósait illette volna.

Kolozsvártt, 1858.

A SZERZŐ.